

S P E M

DE

Felici temporum reparations

QVA

S P O N S U S

V I R

Præclarissimus Doctissimusque

DNUS. SAMUEL
THEODORUS

*S*chönwaldt

PROF. GYMN. THOR. ORDIN.

una cum

Lætissima omnibusque sexus sui virtutibus eximia

VIRGINE

ANNA
CHRISTINA
NATA GMEINERIA

tenentur

DIE NUPTIALI

d. 25. Augusti

demonstrare voluit

EPHRAIM OLOFF. Elbing. Pruss. Lib. Art. Stud.

THORUNII Impressit Ioh. Nicolai NOBIL. SENAT, & GYMN, Typographus.

Aud iniqui in seculum hoc modernum sunt, qui illud præ antiquiori tempore impietatis maxime accusant & de malignitate temporum præsentium assidue conqueruntur, ut nihil fere crebrius hominum sermonibus audire liceat, quam pristini ævi felicitatem multis encomiis prædicari, præsentis vero iniuriam & molestias damnari. In omnium enim fere ore versatur tum encomium antiqui candoris pristinorumque temporum felicitas, tum de præsentis temporis improbitate undique communis querela, quod præsentis seculo ubique fides exulet & impietas totum fere orbem occupet. Ex quo enim fucata pietas orbem operuit superioribus quidem semper nostris vero maxime omnium temporibus, iniquitas tantas radices egit, ut fere omnium hominum societatem corruperit. Nempe ut quisque perditissimus est ingenio, natura, consuetudine, studiis & artibus; ita pietatem, religionem, sanctitatem, sapientiam, virtutem, justitiam, honestatem, prudentiam & quid non? splendido mendacio strenue præ se ferens sibi cæterisque callidissime imponit. Videmus & deploramus profligatam ex animis verecundiam modestiamque morum, cum pauci sint, qui adhuc multum verecundiæ & frugalitatis atque etiam rusticitatis antiquæ retineant & servent, sed plurimos studium vanitatis & novitatis habet, tenet, possidetque. Conquerimur & quidem merito de decrementis fortunarum, de familiarum ruinis de rerum publicarum commutationibus & everfionibus. Indignamur everfam esse legum sanctitatem boni ordinis compagem laceratam & convulsam. Hæc vero impietas seculi nostri, ut omnis mali, ita moderante fato magnæ rerum conversionis & subitæ licet vera sit causa, tamen magis de iniquioris ævi malignitate quam hominum impietate plerosque audimus conqueri: *O DEus in quæ nos reservasti tempora!* Equidem excutientes seculorum res & monumenta, atrocitatem temporum pristinorum tantam deprehendimus, ut unquamque ætatem non iniuste conquestam de suis molestiis dicendum sit, cum nunquam fuit tempus turbis vacuum, hominum rabie ac perversitate. Attamen ut a genio suo temporum vices mutari observarunt, multi, ut modo difficilius, modo tolerabilius paulo eveniat ætas; ita crescente impietate crescunt pœnæ divinæ, & crescentibus pœnis crescunt querelæ de malignitate temporum. Verum enim vero, si dicendum quod res est, non tam de temporum quam hominum malignitate ipsis conquerendum esset, quod Celeberrimus Wra-
tislavi-

tislaviensium olim Senior CASPAR NEUMANNUS in Numisma-
te egregie expressit, cuius antica pars hæc habet verba ger-
manica:

Die Hoffnung besserer Zeiten/ wenn kommt sie?

In postica vero parte hæc responsio legitur:

Sie fragt nach frommen Leuten/ wo sind sie?

Quod Numisma Maxime Reverendo Dno. C. A. GERET,
Meritissimo Nostro Seniori Rev. Min. Thor. Theologo for-
tissimo & per tot casus arduos probatissimo, cui vitam longæ-
vam omnes boni animitus merito precantur, ansam præbuit,
ex singulis Pericopis Dominicalibus Evangelicis Methodo an-
nua SPERM de felici temporum reparatione e suggestu juxta
hanc Inscriptionem cum magno, ut semper solet, fructu ani-
marum pro eximia, quæ ipsi inest, dicendi vi exponere, cœ-
tuique divino demonstrare e malitia hominum omnem mali-
gnitatem temporum provenire. Sane, quod Cicero olim Lib.
II. Epist. XVI. dixit. *Scimus nos multis peccatis in hanc eru-
mam incidisse.* Id nobis quoque omnibus in communi cala-
mitate versantibus fatendum est. Quemadmodum vero con-
cedendum est, neque temporum meliorum desiderio neque
assiduis querelis de impietate seculi quidquam profici, si desine
qui de sanandis vulneribus solliciti sint, & labanti Reipublicæ
subvenire velint; Ita neque tamen abjiciendus animus, sed
fulciendus spe hac, ut emersionem e malis non submersionem
in hoc pelago adhuc expectemus. Licet enim hoc communis
vitii habeant multi etiam inter Christianos in ancipiti rerum
exitu versantes, quod Cicero in se habuisse ingenue Lib. IV.
Ep. XIII. fatetur dicens: *Si quisquam est timidus in magnis
periculosisque rebus semperque magis adversos rerum exitus
metuens, quam sperans secundos; is ego sum: & si
hoc vitium est, eo me non carere confiteor.* Nec plane in-
justum vel intempestivum metum hunc in incolis Regni Po-
loniæ hoc tempore maxime facile quispiam dicet, qui faciem
temporum modernorum in Regno Poloniae penitus excutit.
Sed non hebetare nostras curas temporum nostrorum infelici-
tas debet, nec ideo animus plane abjiciendus, sed fiducia in
DEUM fulciendus, fore, ut si unanimiter Rex novus eligatur,
vulnera Patriæ sanentur. Imo si vel etiam nulla salutis nostræ
temporalis subesset Spes, nobisque in hac calamitate plane ta-
bescendum esset, scimus tamen nihil tam durum nobis posse
accide-

accidere, quod non in commodum aliquod vertere ille rerum
nostrarum Summus Arbiter possit. Adhuc hæc dulcis vitam
nostram Spes fovet de meliore rerum nostrarum conditione,
ut quos DEUS de Spe decidere non finit, exclamemus: *Magna
tamen Spes est in bonitate DEI.* Quod si enim Spes est
expectatio futuri boni, nos quoque etiam in dubia Electionis
Regiæ alea, si vel plurimi majore teneantur felicitis Electionis
expectatione quam Spe, nos tamen & expectatio & Spes in
DEum & juxta DEum in Serenissimam Rempublicam fovet de
meliore rerum nostrarum statu. Non parvam nobis afferunt
expectationem Proceres Regni de pacato Regni statu solliciti.
DET DEUS! ut dum pro felici reparatione orbatae Rege suo
Reipublicæ Polonæ publica consilia agitantur tum totius Re-
gni tum Civitatis Nostræ vulnera feliciter sanentur & repa-
rentur. Hæc quoque SPES de felici temporum Reparatione
Te Praclarissime Domine Sponse certissima alit, fore ut veri-
tas illius quod Frontispicio Curia Nostræ inscriptum legitur
adimpleatur: *Sub Spe Seculi Melioris.* Dum enim Nuptias
sub hoc ipsum tempus celebras, quo Proceres Regni de sa-
nendis Reipublicæ vulneribus & reparatione, Rege suo orba-
ti Regni sunt solliciti, SPES de felici Temporum Reparatione
manifeste monstras, fore, ut damna quæ Curia, Ecclesia &
Gymnasium Nostrum hæctenus sensit, resanciantur. Servet
TE DEUS in emolumentum Iuventutis Scholasticæ cuius stu-
dia dexteritate Tua indefessoque labore hæctenus summa cum
laude promovere nunquam intermisisti. Quemadmodum
verò de feliciter obtenta SPONSA lætabundus gratulor; ita
animitus voveo, ut non modo annus hic omnibus bonis uber-
tate gaudii publici sit insignis, sed & Conjugium semper sit
felix faustumque & quæ animi Tui hæctenus fuere desideria
& vota, jam feliciter reparentur.

